

LCJ Handreiking 16+

2 Timotheüs

Lessen uit Paulus' laatste brief

Leidingdeel – introductie en achtergronden

Inhoud

Voorwoord	2
Uitleg leidingdeel	2
Literatuur.....	3
Didactische informatie	4
Inleiding op de tweede brief van Paulus aan Timotheüs.....	6
Schets 1 – Van Paulus aan Timotheüs	8
Schets 2 – Oproep tot volharding.....	13
Schets 3 –Strijd en lijden	18
Schets 4 –Houding tegen dwaalleraars.....	23
Schets 5 – Kenmerk van de eindtijd	27
Schets 6 – Vasthouden aan het Woord.....	32
Schets 7 – Het einde	37

Voorwoord

Beste leidinggevende,

Voor je ligt het leidingdeel dat hoort bij de Handreiking Bijbelstudie 2 Timotheüs - Lessen uit Paulus' laatste brief. Een testament, zo zou je de brief die Paulus schreef aan Timotheüs wel kunnen noemen. Paulus zit gevangen en weet dat hij niet lang meer heeft te leven. Zijn laatste brief is gericht aan zijn geestelijke zoon. In zo'n testament komt het erop aan: wat is nu echt wezenlijk, wat blijft belangrijk? Met deze Handreiking lees je met de jongeren in zeven schetsen door de 2e brief aan Timotheüs heen. Het gaat over vragen die in Timotheüs' tijd speelden, maar steeds weer blijkt dat verrassend actueel te zijn. De lessen van Paulus gelden ook voor onze tijd!

We hopen dat met dit materiaal Gods Woord dichtbij de harten van jongeren gebracht wordt, in het besef dat de werking van Gods Geest daarbij nodig is. We hopen dat deze Handreiking voor veel jongeren tot zegen mag zijn. Gezegende bijeenkomsten toegewenst!

Uitleg leidingdeel

In het leidingdeel vind je eerst een literatuurlijst en een korte didactische aanwijzing. Ook tref je er een algemene inleiding op 2 Timotheüs aan. Vervolgens wordt er per schets informatie gegeven onder de volgende kopjes:

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Onder dit kopje staat wat je voor elke bijeenkomst nodig hebt aan materialen.

Opening

- Hier staat het te lezen bijbelgedeelte en worden enkele suggesties gegeven om te zingen. De liederen die aangegeven staan, komen uit de gele zangbundel (Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer).
- Daarnaast wordt een tweede suggestie gegeven voor een bijbelgedeelte, indien er twee avonden over de schets belegd worden.
- Ook worden er zaken genoemd waarvoor gebeden of gedankt kan worden.

Doelstelling

- Onder dit kopje worden in een paar regels de doelen van de avond benoemd.

Alternatieve startopdracht

- Onder dit kopje staat een alternatieve startopdracht, om bijvoorbeeld te gebruiken bij een tweede avond of als alternatief voor de startopdracht die bij de schets staat.

Achtergrondinformatie

- Hier vind je een exegese van het bijbelgedeelte dat centraal staat in de schets.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor een gesprek

- Onder dit kopje tref je de antwoorden op de vragen uit de Handreiking aan.
- Het is van belang om je te realiseren dat je niet alle opdrachten van een schets moet behandelen. Kies zelf een aantal opdrachten uit die je relevant en passend vindt voor jouw doelgroep.

Literatuur

Hieronder tref je een literatuurlijst aan, die gebruikt is bij de totstandkoming van deze schets. Indien gewenst kun je zelf een of meerdere boeken van deze lijst gebruiken bij je voorbereiding.

Studiebijbels

Tekst voor Tekst, de Heilige Schrift kort verklaard en toegelicht (1987). Oeveren, B. van , e.a. 's-Gravenhage: Boekencentrum.

HSV-studiebijbel (2014). Paul, M.J. en Hofman, T.M. (Red.). Heerenveen: Royal Jongbloed.

Bijbel met Uitleg (2015). Apeldoorn: De Banier.

HSV-Jongerenbijbel (2013). Vergunst, P.J. (Red.). Heerenveen: Uitgeverij Jongbloed.

Commentaren

Timoteüs-Titus. Pastorale instructiebrieven. Commentaar op het Nieuwe Testament, Derde Serie (2009). Houwelingen, dr. P.H.R. van. Kampen: Uitgeverij Kok.

Verklaring van het Oude en het Nieuwe Testament, 2 (2000). Henry, Matthew. Utrecht: Uitgeverij De Banier.

Andere boeken

Mensen rondom Paulus (2009). Westerink, J. Houten: Den Hertog.

Didactische informatie

Het bespreken van de vragen kun je variëren. Hieronder volgen enkele manieren waarop je de vragen kunt bespreken.

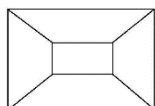
Denken > delen > uitwisselen

Het *denken*, *delen* en *uitwisselen* is een proces waarbij jongeren eerst zelf nadenken, daarna in een klein groepje hun gedachten delen en deze ten slotte in de grotere groep uitwisselen. Het voordeel van deze werkwijze is dat de betrokkenheid gestimuleerd wordt. Bovendien wordt door het uitwisselen van gedachten en het gezamenlijk formuleren van een antwoord het aantal meningen beperkt. Dat maakt de gezamenlijke nabespreking overzichtelijker. Hieronder wordt een aantal didactische werkvormen uitgelegd, waarmee aan dit proces van *denken*, *delen* en *uitwisselen* gestalte kan worden gegeven.

Eén-tweetje

Vraag de jongeren om individueel over een vraag of opmerking na te denken (en eventueel iets op te schrijven). Daarna bespreken ze in tweetallen hun antwoorden. Eventueel wordt per tweetal een beste antwoord gekozen. Dit antwoord wordt vervolgens plenair uitgewisseld. Uitbreiding: de tweetallen bespreken de antwoorden met een ander tweetal. Per viertal wordt het beste antwoord gekozen, dat vervolgens plenair wordt uitgewisseld.

Placemat

De placemat is een variant van het 'Eén-tweetje', waarbij papier en pennen worden gebruikt. Gebruik bij voorkeur een vel op A3-formaat. Verdeel het vel papier zoals in het voorbeeld. Elke jongere denkt individueel na over een vraag of opmerking, waarna hij het antwoord opschrijft in één van de hoekpunten. De groepsleden bespreken de antwoorden die zijn opgeschreven in de hoekpunten. De gemeenschappelijke antwoorden of het beste antwoord wordt in het middenvak opgeschreven. Het antwoord in het middenvak kan plenair worden uitgewisseld.

Expertgroep

De jongeren denken in verschillende groepen na over een deelonderwerp. Elke groep is nu expert in (heeft kennis over) één deelonderwerp. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarin alle bestudeerde deelonderwerpen vertegenwoordigd zijn. Elke jongere is binnen de nieuwe groep expert in een deelonderwerp. De eerder opgedane kennis wordt in de nieuwe groep gedeeld.

Voorbeeld: Elk groepje jongeren verdiept zich in één vraag. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarbij in elk groepje alle vragen zijn vertegenwoordigd. Elk groepslid is 'expert' in één vraag en deelt deze kennis met de andere groepsleden.

Meningen uitwisselen

Om het *uitwisselen van meningen* te stimuleren, kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

Gekleurde kaarten

Elke jongere beschikt over een rode en groene (en eventueel oranje) kaart. Er kunnen ook andere kleuren worden gebruikt. Een stelling wordt geprojecteerd en/of voorgelezen. De jongeren steken één van de kaarten op (rood=niet mee eens; groen=mee eens; oranje=twijfel). De meningen worden geïnventariseerd en eventueel genoteerd. Het opsteken van kaarten is een goede aanleiding om door te vragen naar argumenten.

Duimen

In plaats van gekleurde kaarten wordt een duim opgestoken. Duim rechtop = mee eens; duim naar beneden = niet mee eens; duim horizontaal opgestoken = twijfel.

Binnen- en buitenkring

Verdeel de jongeren in twee gelijke groepen. De eerste groep vormt een kring. De tweede groep gaat hier in een kring omheen staan: de buitenkring.

Een jongere uit de binnenste kring vertelt een mening of antwoord aan een jongere uit de buitenkring. Laat één van de kringen op een bepaald moment één of meerdere plaats(en) draaien, zodat een nieuw tweetal ontstaat en de meningen/antwoorden opnieuw worden uitgewisseld. Herhaal het draaien en uitwisselen een aantal keren.

Inventariseren

Om op een speelse manier antwoorden of meningen te *inventariseren* kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

Post-its

Laat de jongeren hun antwoord of mening opschrijven op een post-it, een memoblaadje met plakstrip. Laat de beschreven memoblaadjes opplakken op een centrale plaats. De post-its kunnen, indien gewenst, door de jongeren gegroepeerd worden rond vergelijkbare antwoorden of meningen. Bespreek de reacties.

Muurtje bouwen

Antwoorden of meningen worden op een A4 papier geschreven. Bij de gezamenlijke bespreking wordt met de A4 papieren een muurtje gebouwd. De belangrijkste antwoorden en meningen worden onderop geplakt, de minder urgente zaken komen daarbovenop. Gebruik plakband of kneedgum om het papier op te hangen.

Woordweb

Inventariseer antwoorden of meningen op een whiteboard, flap-over of groot vel papier. Maak een woordweb waarin informatie kernachtig en geordend wordt weergegeven. Opmerkingen over hetzelfde onderwerp worden in kernwoorden bij elkaar opgeschreven.

Inleiding op de tweede brief van Paulus aan Timotheüs

Deze brief behoort tot de zogenaamde pastorale brieven, omdat zij niet aan een gemeente is geschreven, maar aan een medewerker in het Koninkrijk Gods. Uiteraard is zij niet minder belangrijk voor ons, want het gaat om de zaken van Gods Koninkrijk.

Timotheüs is evangelist in Efeze en mag daar gemeentevormend bezig zijn en voortbouwen op het werk wat Paulus daar heeft mogen verrichten. Timotheüs is door Paulus in de gemeente van Efeze achtergelaten om daar de gemeente leiding te geven. Omdat er dwalingen dreigen heeft de gemeente goede leiding hard nodig. Paulus geeft hiervoor veel aanwijzingen in de brief. Ook worden er allerlei aanwijzingen gegeven hoe Timotheüs zijn werk heeft te doen en van waaruit hij het alleen maar kan doen. Het blijkt dat de zaken die steeds weer aan de orde zijn in het kerkelijke en gemeentelijke leven niet zoveel van elkaar verschillen. Vandaar dat de Heilige Geest ook deze brief voor ons heeft bewaard.

De brieven van Paulus aan Timotheüs zijn geschreven in de laatste levensjaren van Paulus. Wanneer Paulus zijn eerste brief aan Timotheüs schrijft is hij waarschijnlijk vrijgelaten van zijn eerste gevangenschap (circa 62-64 na Christus). Bij het schrijven van de tweede brief zit hij gevangen in Rome en voelt zijn einde naderen (2 Tim. 4:6). De apostelen hebben hun tijd gehad en de bediening van het evangelie zal overgedragen moeten worden aan een tweede generatie. Timotheüs behoort tot deze tweede generatie. De generatie die Jezus zelf niet gezien heeft bij Zijn werk in deze wereld. Het is belangrijk dat er een nieuwe generatie betrouwbare mannen komt, want zij moeten het evangelie bewaren en bekwaam zijn om andere te onderwijzen. Het woord dat door de apostelen is gesproken mag niet verloren gaan. Daar waar 1 Timotheüs een meer praktische insteek heeft met betrekking tot het gemeentelven, is 2 Timotheüs bijna als een afscheidsbrief te lezen, waarbij de nadruk veel meer op lijden, volharding en uitzien naar de beloning ligt.

Paulus schrijft deze brief vanuit de gevangenis in Rome waar hij voor de tweede keer gevangen zit. Het zal ongeveer in het jaar 66 zijn geweest. mocht hij tijdens de eerste gevangenschap verblijven in een eigen gehuurde woning, tijdens deze gevangenschap vertoeft hij echt in de gevangenis en zal niet weer vrij komen, maar de doodstraf krijgen, onder keizer Nero.

Vanuit deze situatie schrijft hij aan Timotheüs. Uit de brief blijkt zijn vast vertrouwen op Christus, Die hem niet zal verlaten zoals zovelen gedaan hebben. Hartelijk verlangt hij dat Timotheüs nog voor zijn terechtstelling bij hem zal komen, opdat ze nog als broeders in Christus met elkaar zullen mogen spreken.

De opbouw van de brief

Schrijver, lezer, groet – 2 Timotheüs 1:1-2

Dankbaarheid en bemoediging – 2 Timotheüs 1:3-18

Lijden voor het evangelie – 2 Timotheüs 2:1-13

De houding tegen de dwaalleraars – 2 Timotheüs 2:14-26

Tekening van de dwaalleraars – 2 Timotheüs 3:1-13

Het nut van de Heilige Schriften – 2 Timotheüs 3:14-17
Het testament van Paulus – 2 Timotheüs 4:1-8
Laatste aansporingen en groeten – 2 Timotheüs 4:9-22

Schets 1 – Van Paulus aan Timotheüs

2 Timotheüs 1:1-5

Benodigdheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Papier, pen, concordantie, studiebijbel, enz. voor de startopdracht.
- Tekenmateriaal voor de slotopdracht.
- Apparatuur om het filmpje op www.abcvanhetgeloof.nl te bekijken (alternatieve opdracht).
- Informatie over het versturen van post naar vervolgte christenen en kaarten om te schrijven (alternatieve opdracht).

Opening

- Te lezen bijbelgedeelte:
 - ✓ 2 Timotheüs 1:1-5
 - ✓ Handelingen 16:1-3
 - ✓ 1 Korinthe 4:14-20
 - ✓ 1 Korinthe 16:10-11
 - ✓ 2 Timotheüs 3:15
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ Nederlandse Geloofsbelijdenis art. 3 en 5
 - ✓ Heidelbergse Catechismus, zondag 7
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 78:2, 3 en 4
 - ✓ Psalm 42:5
- ✓ Psalm 133:1, 2 en 3
- ✓ Wat God doet dat is welgedaan
- ✓ Nooit kan 't geloof teveel verwachten
- ✓ Laat m' in U blijven, groeien, bloeien
- Gebedspunten:
 - ✓ Dank de Heere voor een christelijke opvoeding en gelovigen om je heen.
 - ✓ Bid om de voortgang van het zendingswerk.
 - ✓ Vraag om (versterking van het) geloof.
 - ✓ Bid voor christenen die gevangen zitten.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

1. Hoe is de band tussen Paulus en Timotheüs ontstaan?
2. Waarom schrijft Paulus deze brief?
3. Wat kun je leren van het geloof van Timotheüs?

Alternatieve (start)opdracht

- Bekijk het filmpje over 'geloof' op www.abcvanhetgeloof.nl.
- Schrijf met elkaar alles op wat je weet over Timotheüs. Vul dit na het behandelen van de schets aan.
- Schrijf een brief naar vervolgte christenen. Zie voor informatie en adressen een organisatie als SDOK of Open Doers.

Achtergrondinformatie

2 Timotheüs 1:1-5

Vers 1 Paulus is de schrijver van deze brief. Op het moment van het schrijven (rond 66-67 na Chr.) bevindt Paulus zich in de gevangenis in Rome. We hebben het dan over zijn tweede gevangenschap, onder keizer Nero. Tijdens zijn eerste gevangenschap had Paulus de nodige vrijheden (zie Hand. 28), maar tijdens deze gevangenschap is er sprake van een ketting (2 Tim. 1:16), boeien (2 Tim. 2:9) en grote eenzaamheid. Het vooronderzoek van zijn zaak heeft plaatsgevonden (2 Tim. 4:16-17) en Paulus verwacht niet te worden vrijgesproken (2 Tim. 4:6-8).

Apostel zijn wil zeggen: gezondene zijn. Zie Johannes 13:20 en vergelijk ook Johannes 6:38. De gezondene was als zijn Meester. Met die volmacht wordt nu ook het Woord van God verkondigd. Zie bijvoorbeeld 2 Korinthe 5:20.

Calvijn zegt: opdat zijn roeping te zekerder zij, zo stelt hij de belofte van het eeuwige leven daarbij alsof hij zei: gelijk God van het begin aan het eeuwige leven beloofd heeft in Christus, alzo heeft Hij nu mij gesteld tot een dienaar om diezelfde belofte te verkondigen. Waarmee hij ook het eind (doel) van zijn apostelambt toont, te weten dat hij de mensen tot Christus leidt, opdat zij daarin het leven vinden.

Paulus begint zijn brief met te wijzen op het allerbelangrijkste: het is de wil van God dat het Woord van God verkondigd wordt. Niet hijzelf heeft ervoor gekozen apostel te worden, God heeft het zo gewild! Het is een zaken van levensbelang: de belofte van het eeuwige leven hangt er mee samen.

Vers 2 De brief is geadresseerd aan Timotheüs. Het is de tweede brief die Paulus aan hem schrijft. Timotheüs is de zoon van een Joodse vrouw en een Griekse (dus: heidense) vader (Hand. 16:1). Zijn grootmoeder Loïs was net als zijn moeder Eunice een gelovige vrouw (zie vers 5). Paulus ontmoet Timotheüs voor het eerst in Lystre. Hij is waarschijnlijk samen met zijn moeder en grootmoeder tot geloof gekomen tijdens de eerste zendingsreis van Paulus (Hand. 14:8-23). Tijdens zijn tweede zendingsreis neemt Paulus Timotheüs mee, omdat de christenen in Lystre een goed getuigenis over hem geven (Hand. 16:2-3). Voordat Timotheüs met Paulus mee op reis gaat wordt hij eerst besneden, omwille van de Joden. Hoewel Timotheüs nog relatief jong is, neemt hij in het leven van Paulus een belangrijke plaats in. Paulus noemt hem zijn 'zoon' en 'medearbeider in het Evangelie' (Rom. 16:21). In zes brieven noemt Paulus hem als medeafzender (2 Korinthe, Filippenzen, Kolossenzen, 1 en 2 Thessalonicenzen en Filémon). Uit Paulus' brieven blijkt ook dat Timotheüs in tenminste drie gemeenten werkzaam is geweest: Thessalonica, Korinthe en Filippi. De opdracht in Efeze, die hij van Paulus krijgt in 1 Timotheüs, is wel de moeilijkste van allemaal, vanwege de sterke tegenstand van dwaalleraars. In die eerste brief legt Paulus hem uit hoe hij de gemeente in Efeze moet leiden. Deze brief is de tweede brief die Paulus aan Timotheüs schrijft. Paulus wil hem met deze brief bemoedigen en roept hem op zijn werk getrouw te doen. Ook in deze brief krijgt hij aanwijzingen hoe hij moet optreden tegen de dwaalleraren. Het Woord van God is hét wapen in deze strijd.

Paulus ziet Timotheüs als zijn zoon in het geloof van wie hij veel houdt. Hem wenst hij de genade, barmhartigheid en vrede van God toe. Dat is het wat Timotheüs (en ook wij!) het

allermeeft nodig heeft. De groet is precies op dezelfde manier geformuleerd als in de eerste brief aan Timotheüs.

Vers 3 Paulus spreekt over God danken, nota bene in de gevangenis! Merk op dat:

- het geloof niet afhankelijk is van de omstandigheden.
- Paulus niet allereerst aan zichzelf denkt maar aan anderen.
- er geen bidden is zonder danken (Fil. 4:6 en 1 Tim. 5:17-18).

Het woord 'dienen' betekent hier niet dienen uit een wedergeboren hart, maar het uitoefenen van de eredienst van de ware God.

Paulus slaat Timotheüs nooit over in zijn gebed. Hier worden we op de noodzaak van de voorbede gewezen. Vergelijk Hand. 12:5; Rom. 15:30; Ef. 6:18-19; Kol. 1:3, 9-10; Kol. 4:2-3; 1 Thess. 1:2; 3:10 en 5:25.

Vers 4 Paulus verlangt er enorm naar om Timotheüs te zien. Hij is eenzaam in zijn gevangenis en ziet uit naar een bemoedigend bezoek van zijn jonge vriend. Later in de brief roept hij hem nogmaals op snel te komen, nog voor de winter (4:9 en 21). Hij verwijst hierbij naar 'tranen', dit ziet waarschijnlijk op het afscheid destijds van Timotheüs. Je merkt in deze verzen hoe sterk de band tussen Paulus en Timotheüs is! De komst van Timotheüs zou enorm veel vreugde in het moeilijke leven van Paulus brengen.

Vers 5 Paulus wordt ook vervuld met blijdschap als hij denkt aan hoe Timotheüs leeft uit het geloof. Er staat 'het wonen van het geloof': dit geeft te kennen de inwoning van de Heilige Geest. Wonen geeft een permanente aanwezigheid aan. Het bijzondere is dat Paulus de lijn van de geslachten hier noemt. De vader van Timotheüs was een Griek, een heiden. Maar zijn grootmoeder en moeder zijn tot geloof gekomen, waarschijnlijk tijdens één van Paulus' zendingsreizen. Timotheüs is opgegroeid bij een open Bijbel (zie 3:14-15). Ook Timotheüs heeft dit geloof, daarvan is Paulus verzekerd; het geloof wordt uit de vrucht gekend. Zie Matth. 3:8, 7:16 en 20; Mark. 4:20 en 28; Joh. 12:24; Gal. 5:22; Ef. 5:9 en Kol. 1:6. Het is ook een reden geweest voor Paulus om Timotheüs mee te nemen op zijn zendingsreis. Dit alles roept Paulus in herinnering om Timotheüs te bemoedigen. Ook voor ons kan het een grote zegen zijn om gelovige (groot)ouders te hebben. De Heere wil werken in de lijn van de geslachten!

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

BIOGRAFISCHE BIJBELSTUDIE

Een biografie is de levensbeschrijving van iemand. Een biografische bijbelstudie richt zich op de levens van de personen die in de Bijbel voorkomen. Door de bestudering van bijbelse personen, leer je van hun ervaringen.

De methode kent 4 stappen:

1. Kies iemand die je wilt bestuderen

2. Verzamel informatie

3. Analyseer de informatie

De hierna volgende lijst noemt wat informatie, die je kunt verzamelen en analyseren in een biografische studie. Het kan zijn dat de Bijbel over een genoemd item in de lijst geen informatie geeft, maar probeer in ieder geval alles te verzamelen wat de Bijbel openbaart over de persoon die jij bestudeert.

- ✓ Naam en betekenis van de naam
- ✓ Verwanten: ouders, broers en zussen, voorouders, kinderen
- ✓ Geboorte: plaats; belang van de geboorte, ongebruikelijke gebeurtenissen rond de geboorte
- ✓ Kindertijd en vroege scholing
- ✓ Vrienden en bekenden: persoonlijke relaties
- ✓ Beroep of roeping: welke maatschappelijke positie? Hoe verdiende men of de persoon zijn brood?
- ✓ Fysieke omschrijving
- ✓ Karaktertrekken
- ✓ Bijzondere gebeurtenissen:
 - Eerste ontmoeting met God
 - Bekering
 - Roeping tot de dienst
 - Grootste crisis of keerpunt in het persoonlijke leven
- ✓ Dood: Wanneer, waar, bijzondere omstandigheden

4. Pas toe wat je geleerd hebt

Maak een persoonlijke toepassing aan de hand van het leven van de persoon die je bestudeerd hebt.

De antwoorden op deze vragen zijn in uitgebreide vorm terug te vinden in bovenstaande achtergrondinformatie, maar bij elke vraag geven we hieronder de kern weer.

1. In Handelingen 16 lees je hoe Paulus Timotheüs ontmoet. Paulus wil dat hij met hem meegaat op zendingsreis en hij laat hem besnijden. In 2 Timotheüs 1 lees je over de bijzondere band tussen Paulus en Timotheüs. Ook verwijst Paulus naar de moeder en grootmoeder van Timotheüs die hij eveneens ontmoet heeft.
2.
 - a. *Persoonlijk.*
 - b. Hij is in dienst van Jezus Christus. Dat betekent ook dat hij door Hem bewaard wordt. En dat de weg die hij gaat niet zijn eigen weg is, maar Gods weg.
3.
 - a. Het Woord is zo krachtig dat het verloren zondaren kan zalig maken.
 - b. *Persoonlijk.*

4. Als kind is Timotheüs niet besneden. Nu hij met Paulus op zendingsreis gaat, moet hij besnijden worden 'omwille van de Joden'. Je zou kunnen zeggen: opdat de Joden geen aanstoot aan hem namen. De moeder van Timotheüs was een Jood en daarmee was ook Timotheüs een Jood. Dat was bij Titus anders: hij was een Griek. Als hij besneden zou worden, zou Paulus daarmee de valse leraars gelijk geven die zeggen dat christenen uit de heidenen zich aan de Joodse wet moesten houden.
5. Genade is een onverdiende gave van God. Alleen wie nederig is kan Gods genade ontvangen.
Barmhartigheid betekent dat de Heere Zich ontfermt over zondaars. Het Evangelie roept ons op om barmhartig te zijn, zoals ook God barmhartig is.
Vrede: De toestand waarin je in liefde met elkaar leeft, als gave van de Geest. Échte vrede is er alleen door vergeving van je zonden.
6. -
7.
 - a. Gods Woord komt niet van een mens maar is werk van de Heilige Geest. Het is Gods zorg dat de profeten het Woord gesproken en op schrift gesteld hebben. Het is daarom heilige schrift.
 - b. Dat het Woord waar is en dit ook laat merken, bewijst. Dat het Woord betekenis heeft voor dit leven. Dat het Woord het voor het zeggen heeft in alle situaties.
 - c. *Persoonlijk.*
8.
 - a. *Persoonlijk.*
 - b. Waar geloof is, zal ook de vrucht zichtbaar zijn. Denk aan liefde tot de Heere, Zijn Woord en Zijn dienst. Denk aan het houden van Zijn wet.
Als je dat nog niet kent, kun je het geloof vandaag nog krijgen! Ga tot Jezus, vraag Hem om in je hart te komen en je het geloof te schenken. Hij laat geen bidder staan!

Slotopdracht

-

Schets 2 – Oproep tot volharding

2 Timotheüs 1:6-18

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Papier en potloden voor het woordweb (slotopdracht).
- Apparatuur voor het bekijken van een filmpje op www.abcvanhetgeloof.nl.

Opening

- Te lezen bijbelgedeelte:
 - ✓ 2 Timotheüs 1:6-18
 - ✓ Mattheüs 25:31-46
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ Heidelbergse Catechismus vraag 19
 - ✓ Nederlandse Geloofsbelijdenis art. 20
 - ✓ Dordtse Leerregels 3/4, art. 8 en 10
 - ✓ Dordtse Leerregels 5, art. 9
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 68:10
 - ✓ Psalm 119:3 en 53
 - ✓ Psalm 89:7 en 8
 - ✓ Psalm 18:9 en 10
 - ✓ Psalm 95:4
 - ✓ Gods Woord houdt stand in eeuwigheid
 - ✓ Zo lief had God de Vader ons
 - ✓ Woord, voor ons geschreven
 - ✓ Heer', wat wilt Gij dat ik doe?
- Gebedspunten:
 - ✓ Vraag de Heere of we Zijn roeping in ons leven mogen verstaan.
 - ✓ Bid om de Heilige Geest, dat Hij ons geloof geeft en bewaart bij het geloof.
 - ✓ Dank de Heere om Zijn reddingsplan dat van eeuwigheid is.
 - ✓ Dank God dat de zaligheid niet afhangt van ons werken maar van Zijn genade.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

1. Wat is de roeping die Timotheüs ontvangen heeft?
2. Hoe kun jij volharden?

Alternatieve (start)opdracht

- Bij vraag 5 komen verschillende kernwoorden van het geloof langs. Je kunt één van deze kernwoorden uitdiepen met het materiaal op www.abcvanhetgeloof.nl. Bekijk een filmpje of behandel één van de verwerkingsvormen.
- Begin met een gesprek over de 'volharding der heiligen'. Wat betekent het en hoe kan het een troost voor de gelovigen zijn?
- De vraag over de orde van het heil (vraag 5) is uit te breiden. Breng in beeld hoe deze orde eruit ziet.

Achtergrondinformatie

2 Timotheüs 1:6-18

Vers 6 De gave Gods opwekken: letterlijk staat er dat je als een vuur nieuw leven inblaast. Het is het beeld van een smeulend vuur dat aangewakkerd moet worden. De gaven van de Geest mogen niet uitgeblust worden (1 Thess. 5:19). Timotheüs moet er werkzaam mee zijn. Voor handoplegging zie ook 1 Timotheüs 4:14. Het is geen magie maar een teken van de zalving van Gods Geest om het ambt te vervullen. In 1 Tim.4:14 wordt verwezen naar de oudsten van de gemeente, hier zegt Paulus dat hij Timotheüs de handen opgelegd heeft. De Bijbel vertelt ons van mensen die gezalfd waren en zich ook enige tijd door moedeloosheid of ongeloof lieten leiden (1 Sam. 27:1 en 1 Kon. 19:4).

Vers 7 De Heilige Geest schenkt geen vreesachtigheid en lafheid om Paulus te verlaten of zich door de omstandigheden te laten leiden, maar Hij schenkt kracht en liefde en matigheid. Zie ook Matt. 8:26; Joh. 14:27; Hand. 1:8; Rom. 8:15, 15:13 en Openb. 21:8. Het woord dat voor 'vreesachtigheid' gebruikt wordt, verwijst naar iemand die de strijd ontvlucht. Stoutmoedigheid, niet lafheid, is een teken van de Geest. De Geest die God geeft is vol liefde, kracht en zelfbeheersing.

Vers 8 Het schamen voor Christus en Paulus staat op één lijn. Hoe groter risico het getuigen van Christus meebrengt, des te sterker wordt de neiging zich niet bloot te geven. Denk aan de vele verdrukkingen die Paulus zelf heeft moeten doorstaan in dienst van het Evangelie (2 Kor. 2:23-28). De christen moet vertrouwen op de kracht van God, dan hoeft hij niet te vrezen of zich te schamen. Het werk van Timotheüs brengt lijden met zich mee. Het is ook voor ons goed ons dat te realiseren: het dienen van de Heere en het staan in Zijn dienst brengt verdrukking in deze wereld met zich mee. Veel kinderen van God hebben hier dagelijks mee te maken.

Vers 9 In dit vers lees je het Evangelie in een notendop. Gods werk begon met de verkiezing: voor de grondlegging der wereld heeft Hij het verlossingsplan uitgedacht. Daarop volgde de roeping en zaligmaking. Het is alles naar Gods eigen voornemen, alleen mogelijk door het offer van Jezus Christus. Geen werk van onze kant kan iets bijdragen aan onze zaligheid. Paulus zet onze werken tegenover Gods genade.

Zie over 'heilige roeping' ook Dordtse Leerregels 3/4 art. 8 en 10. De verkondiging van het Woord vraagt om de werking van de Heilige Geest. Niemand kan op grond van eigen werken

zalig worden. De grond ligt alleen in Gods genadige verkiezing die van eeuwigheid is. God werkt in de tijd Zijn plan tot verlossing uit. Zie ook Ef. 1:3-5 en Tit. 3:4-6.

Vers 10 Jezus Christus is in deze wereld gekomen en heeft met Zijn lijden en sterven Gods plan geopenbaard en uitgevoerd. Hij heeft de dood overwonnen en het eeuwige leven verworven voor allen die in Hem geloven. Zie over 'doch nu geopenbaard is' Mal. 4:2; Luk. 1:78-79; Tit. 2:11 en 13 en vraag 19 van de Catechismus. Kruis en opstanding zijn de twee brandpunten van het Evangelie. De dood beheerst de geschiedenis sinds de zondeval. Christus heeft het leven aangebracht en de dervoudige) dood verslonden tot overwinning (1 Kor. 15:54).

Vers 11 Van dat heerlijk Evangelie mogen Paulus en Timotheüs dienaren zijn en daarvoor hoef je je nooit te schamen. Prediker heeft naar zijn oorspronkelijke betekenis te maken met heraut zijn, de bazuin aan de mond zetten, luid verkondigen. Apostel is gezondene en leraar is onderwijzen in de leer. Zie ook 1 Tim. 2:7.

Vers 12 Voor dat Evangelie wil Paulus het lijden verdragen. Paulus 'weet in Wie hij geloofd heeft'. Hij kent de Heere en vertrouwt Hem volledig. God doet wat Hij zegt. Paulus weet dat God geen van Zijn woorden ter aarde zal laten vallen. Het geloof verlaat zich op Gods vaste en zekere beloften. Denk bv. aan Joh. 10:28-29 en Matth. 28:20. Paulus kan vrijmoedig zeggen dat hij zich niet zal schamen; dit is geen zelfvertrouwen maar Godsvertrouwen. Het woord dat Paulus voor 'pand' gebruikt betekent eigenlijk 'deposito'. Denk hierbij aan geld op een bank dat veilig is, niemand kan het eraf halen. Veel zekerder ligt de eeuwige zaligheid vast voor de gelovigen. Gevangenschap en martelaarschap ontnemen de ware christen niets maar stellen hem juist in het bezit van het pand. Ook in vers 14 wordt gesproken over het pand maar dan om dat te bewaren. Omdat God bewaart kunnen ook wij bewaren door Zijn genade. 'Die dag' is de dag van de wederkomst van Christus (zo ook in vers 18).

Vers 13 Gezonde woorden zijn die woorden die in overeenstemming zijn met de Heilige Schrift, zoals Timotheüs die van Paulus gehoord heeft. Het woord ís goed en gezond. Eerder heeft Paulus hier Timotheüs al op gewezen, in 1 Tim. 6:3. Daar wordt de gezonde leer ook wel de 'leer die in overeenstemming is met de godsvrucht' genoemd. De ware leer heeft zijn uitwerking in het dagelijks leven van de gelovige. Het gevaar is dat wij mensen, wier verstand door de zonde verduisterd is, gaan uitmaken wat wel en niet goed is in de Schrift. Wie zo met het Woord omgaat zal er door sterven (1 Petr. 2:7-8). Geloof en liefde zijn twee kenmerken van alle ware christenen.

Vers 14 Dit 'goede pand' is het Evangelie, de hele inhoud van het christelijk geloof. Paulus roept Timotheüs op dat goed te bewaren. Deze oproep kan Paulus doen omdat de Heere Zelf voor deze bewaring in staat (zie vers 12). De Heilige Geest woont in de gelovigen. Dat is een rijke wetenschap: God is niet alleen met in, Hij is zelfs ín ons! Tegenover de dwaallers moet Timotheüs dicht bij het Woord blijven. Dat alleen moet zijn houvast zijn.

Vers 15 Asia is de provincie waarin ook Efeze (waar Timotheüs is) ligt. Je proeft hier iets van Paulus' neerslachtigheid: 'allen' hebben hem verlaten. Van Fygellus en Hermogenes is verder niets bekend dan dat Timotheüs hen ook kende. Het zouden sleutelfiguren geweest kunnen zijn, mensen van wie Paulus zeker verwachtte dat ze hem zouden steunen. Hier tegenover is de trouw en steun van Timotheüs voor Paulus zo belangrijk.

Vers 16-18 Onesiforus heeft 2000 km moeten reizen om Paulus op te zoeken. Hij woonde zeer waarschijnlijk in Efeze waar Timotheüs werkte (zie 2 Tim 4:19). Het is Paulus' gebed dat de Heere Onesiforus en zijn huis wil zegenen vanwege hetgeen hij voor Paulus gedaan heeft. Denk aan Matth. 25:43-45, God ziet de daden die voor Zijn kinderen gedaan worden aan als waren ze aan Hem gedaan. Paulus gebruikt hier een fijne woordspeling. Hij schrijft namelijk dat Onesiforus hem eindelijk gevonden heeft, maar dat hij op de dag des Heeren nog iets veel heerlijkers mag vinden.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startupdracht

Zie voor het volledige interview: <https://cip.nl/52769-vijf-vragen-over-christenzijn-op-je-werk>.

De antwoorden op deze vragen zijn in uitgebreide vorm terug te vinden in bovenstaande achtergrondinformatie, maar bij elke vraag geven we hieronder de kern weer.

1.

-

2.

a. Denk aan een smeulend vuurtje waar je in blaast. Het vuur laait weer op. Zo moet Timotheüs bezig zijn met de gave die hij van God ontvangen heeft. Bezig zijn met het geloof, met Gods Woord en Zijn dienst. Terugdenken aan wat je eerder ontvangen en beleefd hebt. Je in herinnering brengen Wie de Heere is en wat Hij gedaan heeft.

b. *Persoonlijk.*

3.

Dit is een goede manier om met elkaar te oefenen in het gesprek aangaan met je onchristelijke naaste. Wat zeg je wel, wat is een goede toon, wat zijn handige tips? Deel ze met elkaar.

- Bedenk hoe je enthousiast en betrokken kunt vertellen over de zondagse kerkgang.
- Wat is een goede manier om hierop te reageren? Te denken valt aan: 'Joh, ken jij Hem ook?' als de Naam van Jezus langskomt.
- Waar kies je voor? Wanneer krijgt wat prioriteit?
- Best moeilijk om dan te reageren als je gelooft dat de wereld in 6 dagen geschapen is. Wel zou die ruimte er moeten zijn in de les! *Mochten veel jongeren hiermee te maken hebben: de Handreiking 'In het begin' gaat dieper op deze materie in.*

- Het christelijk geloof is heel ruim maar ook heel exclusief: er is één God en er is één weg tot behoud, door de Heere Jezus Christus. Dat kan voor iedereen, maar wie dat niet gelooft, kan niet behouden worden.

4.

- a. Deze tegenstelling is heel radicaal, zeker in het vrije westen waar weinig verdrukking is. Toch is het goed te beseffen dat het wel de bijbelse lijn is. 'In de wereld zul je verdrukking hebben', zegt de Heere Jezus. 'Maar heb goede moed, want Ik heb de wereld overwonnen.'
- b. *Persoonlijk.*
- c. Om je niet te schamen maar eerlijk uit te komen voor je geloof in God en voor Zijn waarheid, ook al kost dat je wat.

5.

Uitverkiezing – roeping – rechtvaardiging – verheerlijking.

In de eeuwigheid heeft God de Zijn uitverkoren, verkozen ten eeuwigsten leven.

In de tijd komt de roeping vanuit het Evangelie, de roep tot bekering.

Wie geroepen wordt en zich bekeert, mag weten gerechtvaardigd te zijn. In Gods oog rechtvaardig, onschuldig, door het offer van Christus. En dan zul je ook verheerlijkt worden: voor eeuwig bij God in de hemel. En dat ligt allemaal vast in de uitverkiezing die plaatsvond voordat God de wereld schiep.

6.

Het geldt allebei. Wie in de Heere Jezus gelooft, ontvangt het eeuwige leven. Dat begint op het moment dat je bekeerd wordt en duurt tot in de eeuwigheid. De zaligheid die je in dit leven ontvangt is nog niet volledig, omdat we hier nog in een zondige wereld leven. Maar wel ben je volledig zalig, daar hoeft je niet aan te twijfelen. Als Jezus terugkomt, zal er geen zonde meer zijn en zul je volmaakt in de zaligheid mogen leven.

7.

- a. Dat iedereen die gelooft in de Heere Jezus het eeuwige leven heeft.
- b. Om dit evangelie aan iedereen te verkondigen met de opdracht dat men zich moet bekeren.
- c. Dat ook jij dit moet geloven!

8.

De boodschap van Mattheüs 25 is dat het om heel kleine dingen gaat. Je hoeft geen grootse plannen te bedenken, doe wat je hand vindt om te doen!

Slotopdracht

-

Schets 3 – Strijd en lijden

2 Timotheüs 2:1-13

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Papier en pen voor de opdracht uit vraag 5.
- Papier en pen voor het maken van een spreuk/gedicht (vraag 6).
- Apparatuur om het filmpje over 'De heilige oorlog' te bekijken (zie www.deheiligeoorlog.nl).

Opening

- Te lezen bijbelgedeelte:
 - ✓ 2 Timotheüs 2:1-13
 - ✓ Efeze 6:10-20
 - ✓ 1 Korinthe 15
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ Heidelbergse Catechismus zondag 17
 - ✓ Dordtse Leerregels 1, art. 6 en 7
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 21:3,4 en 5
 - ✓ Psalm 73:12, 13 en 14
 - ✓ Psalm 43:3 en 4
 - ✓ Christus onze Heer' verrees
 - ✓ Daar juicht een toon
 - ✓ De grote dag breekt weldra aan
 - ✓ Uw Woord is een lamp voor mijn voet
- Gebedspunten:
 - ✓ Dank de Heere voor Zijn Woord dat vast en zeker is.
 - ✓ Dank Hem voor de overwinning op de dood.
 - ✓ Vraag om geloof en bekering, en om het goede zicht op de uitverkiezing en Gods genade.
 - ✓ Bid om staande te blijven in de strijd van het geloof.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

1. Hoe kan Timotheüs staande blijven in de strijd?
2. Wat is het vooruitzicht dat de gelovige strijder wacht?

Alternatieve (start)opdracht

- Bekijk het filmpje over 'lijden' op www.abcvanhetgeloof.nl.

- Lijden in Nederland

In een land waar christenen vervolgd worden, las Anne van der Bijl met andere gelovigen een tekst uit de Bijbel waar staat dat als je in de Heere Jezus gelooft, het lijden er dan bij hoort. Ze vroegen aan hem hoe hij in Nederland te maken heeft met lijden. Tot zijn schaamte kon hij daar niet echt antwoord op geven.

- Wat voor antwoord zou jij op deze vraag geven?
- Is het mogelijk om als christen te leven zonder te lijden om Jezus' wil?
- Wat betekent het voor jou persoonlijk als je niets kent van het lijden om Jezus' wil?

Achtergrondinformatie

2 Timotheüs 2:1-13

Vers 1 De band tussen Paulus en Timotheüs blijkt ook hier weer als Paulus hem 'mijn zoon' noemt. 'Wordt gesterkt in de genade': dit zegt ons dat er groei is in het geloof – het is enerzijds sterker worden in het geloof en anderzijds realiseert zich dat door in jezelf zwakker te worden. Genade wil juist zeggen dat je het steeds meer van de Heere leert verwachten. Dan wordt genade pas echt genade. Vergelijk 2 Kor. 12:9-10; Joh. 1:16; Ef. 2:5, 8; Ef. 6:10 en 2 Tim. 1:9.

Vers 2 Paulus heeft het Woord doorgegeven aan Timotheüs en die moet het weer doorgeven aan anderen, voordat hij uit Efeze vertrekt. Getrouw kan ook worden vertaald met gelovig, betrouwbaar of oprecht. Van het woord dat gebruikt wordt voor 'bekwaam' is ons woord didactiek afkomstig. Zie 1 Tim. 3:2 en verder. Het Woord moet verder gepredikt worden. Mensen moeten voortdurend onderwezen worden. Met het oog op de dwaalleraren moet Timotheüs erop letten aan wie hij deze taak toebedeelt. In de eerste brief aan Timotheüs heeft Paulus richtlijnen voor de ouderlingen en diakenen gegeven.

Vers 3 Zie voor dit beeld ook 1 Kor. 9:7 en 2 Tim. 1:8. Het Griekse woord voor strijden heeft met ons woord strategie te maken. Een goed soldaat is zijn meester trouw, wat het ook kost. Zo moet Timotheüs de Heere Jezus trouw blijven, ook al brengt dat lijden met zich mee. Het beeld van een soldaat in dienst van Christus doet denken aan de wapenrusting: Efeze 6:10-20. Daar worden de wapens omschreven die gehanteerd moeten worden in die strijd.

Vers 4-6 In deze verzen vergelijkt Paulus de dienstknechten van God met een soldaat, atleet en boer. De soldaat moet altijd beschikbaar zijn om te vechten, niets moet hem van zijn taken afhouden. Zijn beloning is dan een tevreden bevelhebber. De atleet moet zich bij het sporten aan de regels houden, zijn beloning is de lauwerkrans. Zie ook 2 Tim. 4:7-8 en 1 Kor. 9:25. De boer werkt hard op het land en ontvangt de opbrengst van het land als zijn beloning. Zo moet Timotheüs doen wat van hem als dienstknecht gevraagd wordt. God Zelf zal hem de beloning daarvoor schenken.

Vers 7 De lessen die Paulus geeft, moet Timotheüs goed overdenken en ter harte nemen. Voor het rechte inzicht zijn we afhankelijk van de verlichting door de Heilige Geest. Zie Ps. 43:3; Joh. 16:13 en Joh. 14:26. De inspanning van de gelovige en de bekrachtiging door God werken samen.

Vers 8 De aansporing die Paulus in 1-7 gegeven heeft, wordt hier gegrond in de werkelijkheid van het Evangelie. Houd in gedachtenis, dat is meer dan herinneren. Het is doordenken en overdenken zodat het je gaat beheersen. Het is een voortdurend met de zaken bezig zijn. Vergeet het niet, richt je aandacht erop.

De opstandig wordt wel het centrale heilsfeit genoemd, omdat God de Vader daarin het werk van Christus heeft goedgekeurd, zie ook 1 Korinthe 15. 'Naar mijn Evangelie': geen andere boodschap of evangelieverkondiging is acceptabel. Denk aan Gal. 1:6-8. Zie ook Rom. 2:16. Het is een geweldige bemoediging dat niet Nero maar Jezus Christus Koning is en de dood heeft overwonnen. Christus was de beloofde Davidszoon.

Vers 9 Voor dat Evangelie, die blijde boodschap, verdraagt Paulus het lijden. Men kan de dienaren de mond wel snoeien, maar nooit Gods Woord. Dat gaat door, dwars door het woeden van de vorst der duisternis. Dat geeft Paulus moed!

Vers 10 Geen enkele gevangenis kan één van de uitverkorenen buiten het Koninkrijk houden. Door het zich verlaten op de beloften en het geloof in Christus verkrijgt men de zekerheid der verkiezing. Christus is de spiegel der verkiezing. Calvijn noemt het al een verkiezing om bij de gemeente te behoren. God heeft daarin al onderscheid gemaakt waar van nature geen onderscheid is.

Paulus volhardt juist vanwege de zekerheid dat door zijn dienst God mensen wil redden. De zaligheid van zijn naaste is hem al het lijden waard.

Vers 11-13 Het Woord is betrouwbaar. God kan niet liegen. Als we zeker weten dat Jezus voor ons gestorven is, dan mogen we ook weten dat Hij voor ons opgestaan is. Dan zijn we met Hem gestorven en weer opgestaan. Dan zijn we zalig en leven we voor eeuwig! Dat is de troost van de opstanding van Jezus Christus.

Het volharden en verdragen brengt tot heersen: samen met de Heere Jezus Christus mogen we als koningen heersen in Zijn Rijk. Als waarschuwing klinkt dan dat ook onze verloochening gevolgen zal hebben. Hier wordt niet bedoeld een verloochening in een moment van zwakte (Petrus) maar een permanente verloochening (Matt. 10:33). De 'beloning' van deze verloochening zal zijn dat we niet bij de Heere mogen komen, maar voor altijd van Hem verlaten zijn in de hel. Elke gelovige blijft een zondaar. Daarom is het 13^e vers zo troostrijk: Hij blijft getrouw! De Heere zal vergeven, herstellen en bewaren wie de Zijnen zijn. God blijft trouw aan Zijn Woord. Dat betreft zowel dreiging als belofte. Slechts voor hen die God als de Getrouwe leren nodig krijgen, is dit een troost.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

Belijdenis doen is geen eindpunt maar het beginpunt. Het leven van het geloof is een strijd. Steeds weer zal de duivel proberen je afvallig te maken, hij wil je laten zondigen. Het is strijden om staande te blijven, en de wapens die God je geeft in de strijd te gebruiken.

De antwoorden op deze vragen zijn in uitgebreide vorm terug te vinden in bovenstaande achtergrondinformatie, maar bij elke vraag geven we hieronder de kern weer.

1.
-
2.
 - a. Ze moeten getrouw zijn, betrouwbaar, oprecht in het geloof. En in staat om ook anderen te onderwijzen.
 - b. Zij moeten het Woord van God doorgeven. Dat kan niet als je er zelf niet in gelooft en er niet uit leeft.
 - c. Dat moeten gelovige broeders zijn die de gaven hebben om leiding te geven. Voor de ouderlingen geldt dit leidinggeven in het bijzonder, de diakenen hebben een diaconaal hart nodig. *Zie ook het formulier voor de bevestiging van ambtsdragers.*
 - d. God is heilig en Zijn Woord is heilig. Met Gods dienst moet dan ook heilig omgegaan worden. Gods Woord mag niet verkwanseld worden.
3.
 - a. Gods Woord moet verkondigd worden over heel de wereld.
 - b. *Persoonlijk.*
 - c. -
4.
 - a. Door het geloof.
 - b. Je wordt uitgelachen of bespot. Je krijgt met tegenstand te maken als je pal staat voor Gods Woord. Je krijgt een bepaalde baan niet als je niet op zondag wil werken.
 - c. God geeft Zijn Woord en Zijn genade. Hij wil je staande houden in de strijd. Hij wil erom geboden zijn. Je hebt ook de taak zelf te strijden, er alles aan te doen wat je kunt om dicht bij de Heere te leven, Zijn geboden te houden en de duivel te weerstaan. Met de wapens die God je geeft.
5.
Zie voor de uitleg van deze beelden de exegese.
6.
 - a. Het is de kroon op het werk van de Heere Jezus. Zonder de opstanding zou het lijden en sterven van Jezus geen waarde gehad hebben. God de Vader betoonde hiermee dat de straf is betaald. De dood en de zonde is daadwerkelijk overwonnen.
 - b. De opstanding van Jezus geeft ons hoop voor allen die in het geloof gestorven zijn. Zij zullen ook opstaan, bij Jezus' wederkomst, en voor eeuwig met Hem leven. Iedereen die gelooft, zal leven, ook al is hij gestorven. Dat is de troost van Jezus' opstanding!
 - c. -

7.

- a. De doop betekent dat je met de Heere Jezus sterft aan de zonde en met Hem begraven wordt.
- b. Met de doop worden we één met de Heere Jezus. We sterven met Hem, worden met Hem begraven en mogen eveneens met Hem opstaan in een nieuw leven. Dat is het leven van het geloof. Dat begint daar waar ik aan de zonde gestorven ben en met Jezus leef. Daarvan is de doop teken en zegel.
- c. Nee, het is geen automatisme. Wel is dit wat God belooft heeft te zullen geven. Zie het als een tegoedbon: de Heere wacht tot je deze bon bij Hem komt inleveren. Hij wil het je geven, dat heeft Hij met je doop beloofd!
- d. *Persoonlijk.*

8.

Zie <https://www.deheiligeoorlog.nl/>, aflevering 10 'laat je leiden door het Woord'.
Of: https://www.youtube.com/watch?v=QuwuytpB_qM

Slotopdracht

-

Schets 4 – Houding tegen dwaalleraars

2 Timotheüs 2:14-26

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Bord / groot vel papier met stiften (startopdracht).
- Apparatuur om een filmpje te vertonen (alternatieve startopdracht).

Opening

- Te lezen bijbelgedeelte:
 - ✓ 2 Timotheüs 2:14-26
 - ✓ 1 Korinthe 15:12-20
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ Heidelbergse Catechismus zondag 1
 - ✓ Heidelbergse Catechismus zondag 17
 - ✓ Nederlandse Geloofsbelijdenis art. 24
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 124:1 en 4
 - ✓ Psalm 143:10
 - ✓ Psalm 17:3
 - ✓ Psalm 15:1, 2 en 3
 - ✓ Neem mijn leven, laat het Heer'
 - ✓ Maak ons tot een stralend licht
- ✓ Laat mij zijn een instrument
- ✓ Geest van hierboven
- Gebedspunten:
 - ✓ Bid om wijsheid voor predikanten om het Woord eerlijk te verkondigen.
 - ✓ Bid om geestelijk onderscheidingsvermogen om dwalingen in onze tijd te ontdekken.
 - ✓ Dank de Heere voor de betrouwbaarheid van de Bijbel.
 - ✓ Dank God dat Hij zondaren bevrijdt uit de strik van de duivel.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

1. Wat moet de houding van Timotheüs tegenover dwaalleraars zijn?
2. Wat zijn dwalingen in onze tijd en hoe ga jij daarmee om?

Alternatieve (start)opdracht

- Ga met elkaar in gesprek over één of meerdere actuele dwalingen. Wat houdt de dwaling in en hoe kun je deze weerleggen? *Bedenk goed dat dit moet passen bij het niveau van je groep en lees je als leiding goed in.* Denk bijvoorbeeld aan de evolutietheorie, de ontkenning van de godheid van Jezus, de vragen rondom de historiciteit van de Bijbel, en dergelijke.
- Bekijk een filmpje (met achtergrondinformatie) over de Heilige Geest op <https://www.abcvanhetgeloof.nl/heiligegeest#toerusting>. Bijvoorbeeld over de vraag 'Is de Heilige Geest afhankelijk van de prediking?' of: 'De Heilige Geest wil geen bekering geven'.

Achtergrondinformatie

2 Timotheüs 2:14-26

Vers 14 Eerder heeft Paulus Timotheüs opgeroepen dingen in herinnering te brengen, nu geeft hij hem de opdracht de gemeente in herinnering te brengen. En wel dat men geen woordenstrijd moet voeren met de dwaalleraars. Het is namelijk een zinloze discussie die nergens anders toe leidt dan tot de ondergang van de hoorders.

In het Grieks staat voor 'verkering' of 'ondergang' een woord dat wij ook kennen, namelijk 'catastrofe'. Zie ook 1 Tim. 4:6-7. Verhitte discussies met steeds scherpere bewoordingen leiden eerder tot onheil dan tot heil.

Vers 15 Timotheüs en wij moeten ons laten leiden door het feit dat we allereerst voor God verantwoordelijk zijn en dat daarom Gods wil alleen maatgevend mag zijn. Benaarstigen of beijveren laat zien dat de gelovige ijverig moet zijn in het najagen van Gods goedkeuring. Om uit te leggen wat 'recht snijden' betekent, wordt wel het voorbeeld van een ploegende boer gebruikt. De boer moet rechte voren trekken. Zo moet ook Timotheüs zich niet in allerlei bochten wringen, maar recht door zee gaan. Het rechte snijden staat tegenover de inhoudsloze praat van de dwaalleraars. Recht snijden betekent ook dat alle facetten van het Woord aan de orde moeten komen: wet en evangelie, zonde en genade. Calvijn gebruikt het voorbeeld van het brood snijden. Men moet zich niet alleen met de korst bezighouden maar ook met het binnenste.

Vers 16-17 Timotheüs moet verre blijven van deze onheilige en inhoudsloze praatjes. Het zal met de dwaalleraars van kwaad tot erger gaan. Zie voor het verband van leer en leven ook 1 Korinthe 15:32-33. Hymeneüs en Filetus worden genoemd als voorbeelden. In 1 Tim. 2:20 kom je de naam van Hymeneüs als dwaalleraar ook tegen. Eerder noemde Paulus de 'gezonde leer'. Hier zie je dat de dwaalleer ziekmakend is. Het is weerzinwekkend en het verspreidt zich zoals kanker zich verspreidt.

Vers 18 De inhoud van de dwaalleer is dat ze zeggen dat de opstanding al heeft plaatsgevonden. De opstanding wordt dan vergeestelijkt en betrokken op de wedergeboorte. De wedergeboorte alleen te betrekken op de ziel is een onbijbelse gedachte die Timotheüs met kracht moet verwerpen. Zie bijvoorbeeld zondag 1 van de Catechismus waar beleden wordt dat gelovigen met lichaam en ziel verlost zijn. Let op het verband tussen de schepping en herschepping. Deze dwaling lijkt vergelijkbaar te zijn met die in Korinthe, waar Paulus in 1 Kor. 15 zich tegen verweert.

Vers 19-21 De gelijkenis van een huis. De dwaalleraars zijn bezig om het gebouw te doen wankelen. Evenwel krijgen ze het fundament nooit omver. Allen die in verbinding staan met het fundament Jezus Christus worden door God gekend in verkiezende liefde. Dat laat Paulus zien door twee zegels, een tweevoudige inscriptie. Zoals een bouwer op zijn huis een spreuk aan liet brengen, zo laat de Heere met deze spreuken zien hoe het met Zijn kinderen is. Zij worden door Hem gekend en zij moeten zich ver houden van ongerechtigheid. De eerste spreuk ziet op de Goddelijke soevereiniteit, de tweede op de menselijke verantwoordelijkheid.

Binnen het huis zijn er verschillende soorten vaten. Dat zijn tweeërlei mensen, nl. zij die tot eer van God leven en zij die leven tot oneer. Ieder heeft zichzelf te reinigen van de zonde, van dwaling en ongerechtigheid, opdat hij bekwaam zij tot het werk van het Koninkrijk Gods. Juist reine vaten hebben last van hun onreinheid en strijden er tegen en bidden om het reinigende bloed van Christus. De Heere Zelf wil zo de vaten gereed maken.

Vers 22-26 Timotheüs is nog jong. De begeerlijkheid der jeugd kan heel veel zijn. Paulus doelt hier vooral op de vurigheid die snel kan ontaarden in een onheilig verhit worden in discussies. Calvijn zegt: 'Wordt er enige twist aangeroerd, de jongeren zullen daartoe veeleer toe verhit zijn, dan die op rijpere leeftijd gekomen zijn.'

Timotheüs moet veelmeer door vriendelijkheid, wat geen slapheid is maar vastberadenheid in de geest der liefde, de tegenstanders proberen te winnen.

Hij moet zich verre houden van de begeerten der jeugd, van dwaze en onverstandige strijdvrage en van ruzie. Daartegenover moet hij zich bekwaamen in rechtvaardigheid, geloof, liefde, vrede, vriendelijkheid, onderwijzen en het verdragen van de kwaden. Hij moet met zachtmoedigheid de dwaalleraars onderwijzen. God kan het gebruiken om hen voor Zich in te winnen. Ze kunnen tot inzicht komen en uit de strik van de duivel losraken. Je ziet hier dat als gevolg van de zonde het verstand verduisterd is. We kunnen als gevallen mens niet meer onderscheiden waar het op aan komt. Daarvoor is het licht en de leiding van de Heilige Geest nodig. Gods kracht alleen kan ons bevrijden van de macht van de duivel. Het is genade als dat in ons leven gebeurt.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

Dwalingen in onze tijd: evolutietheorie; het ontkennen van de opstanding; het ontkennen van de Godheid van Jezus; alle godsdiensten komen op hetzelfde neer; enz.

Dwalingen in bijbelse tijd: leer dat de heidenen zich aan de Joodse wetten moeten houden; de leer dat de wet afgedaan heeft, dat waar de genade gekomen is de wet niet meer geldt; ontkenning van de opstanding uit de doden; denken dat je door de wet te houden zalig kunt worden; enz.

Het gaat bij deze startopdracht niet om een volledig overzicht, het gaat erom dat de jongeren erover nadenken en zich zo inleven in het onderwerp van deze schets.

De antwoorden op deze vragen zijn in uitgebreide vorm terug te vinden in bovenstaande achtergrondinformatie, maar bij elke vraag geven we hieronder de kern weer.

1.

-

2.

a. *Persoonlijk.*

b. *Persoonlijk.*

c. Je werpt parels voor de zwijnen als je te pas en te onpas met mensen de discussie aangaat. Soms kun je maar beter zwijgen.

3.
 - a. *Persoonlijk.*
 - b. *Persoonlijk.*
4.
 - a. Ze geloven in wat ze verkondigen en ze leven daar zelf ook uit. Zelfs als hun dat gevangenschap oplevert.
 - b. Je leven steeds weer naast het Woord van God leggen. Je kunt God niet liefhebben en Zijn geboden niet houden. Dat is een eenheid. We moeten in Hem blijven en met Hem wandelen.
5.
 - a. Dat de Heere van je af weet als je in Hem gelooft. Hij kent en doorgrondt je. Hij weet waar je bent, wat je doormaakt, Hij is erbij.
 - b. Een leven met de Heere heeft gevolgen voor hoe je je gedraagt. Daar past geen zonde, ongerechtigheid bij.
 - c. Dan is het zaak de Heere te vragen om dit geloof in je leven, dat Hij dit zegel ook op jouw leven zet. Bid en smee Hem hierom, Hij wil het geven!
6.
 - a. Eervol: rechtvaardigheid, geloof, liefde, vrede, een rein hart, vriendelijk, bekwaam om te leren, het verdragen van kwaden, zachtmoedig.
Oneervol: de begeerlijkheden van de jeugd, dwaze vragen, twist, tegenstaan, strikken van de duivel.
 - b. Met je hart.
 - c. *Persoonlijk.*
7. Als het kan, wijs ze dan op God en Zijn Woord. Bid voor hen en laat het Evangelie klinken. Dat doe je door te leven zoals God vraagt in Zijn Woord en door er – waar mogelijk – over te spreken.
8.
 - a. Hij laat een mens opnieuw geboren worden en maakt hem een nieuwe mens door hem uit de slavernij van de zonde te bevrijden.
 - b. Een nieuwe geboorte. Je wordt van dood levend.
 - c. Beking; komen tot erkenning van de waarheid; ontwaken; bevrijd worden uit de strik van de duivel.
 - d. Dat het ertoe doet wat er in de kerk gebeurt en hoe jij daar aanwezig bent! We noemen de kerk wel de werkplaats van de Heilige Geest. Juist daar wil Hij Zijn werk doen en zondaren bekeren. Wees dan ook zelf biddend bezig voor en in de dienst en vraag de Heilige Geest steeds weer Zijn werk in je leven te doen!

Slotopdracht

-

Schets 5 – Kenmerk van de eindtijd

2 Timotheüs 3:1-9

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Materiaal voor de creatieve verwerking (alternatieve opdracht).

Opening

- Te lezen bijbelgedeelte:
 - ✓ 2 Timotheüs 3:1-9
 - ✓ Romeinen 1:29-31
 - ✓ Galaten 5:19-26
 - ✓ Exodus 7:8-13
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ NGB art. 37, het laatste oordeel
 - ✓ HC zondag 7, het geloof
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 15
 - ✓ Psalm 2:1, 6 en 7
 - ✓ Psalm 14
 - ✓ Psalm 133
 - ✓ Al sprak ik met een mensentong
 - ✓ Voor ieder land
 - ✓ Eens zal op de grote morgen
- Gebedspunten:
 - ✓ Bid dat Gods liefde meer en meer zichtbaar wordt in onze levens en in deze wereld.
 - ✓ Vraag om onderscheidingsvermogen om de dwaalleer te kunnen herkennen.
 - ✓ Dank God voor Zijn genade, ook in een samenleving die zich steeds meer van Hem afkeert.
 - ✓ Dank de Heere voor Zijn geduld met zondaren zoals wij zijn.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

1. Wat is hét kenmerk van de eindtijd?
2. Herken je dit in onze tijd en wat is jouw reactie daarop?

Alternatieve (start)opdracht

- Ga in gesprek over de eindtijd. Wat weten de jongeren hiervan, hoe kijken ze naar deze tijd, enz. Je kunt ook bijbelteksten op laten zoeken die over de eindtijd gaan.

- Maak een creatieve verwerking van Galaten 5:19-26. Denk aan een schilderij of tekening over deze tegenstelling tussen de werken van het vlees en de vrucht van de Geest.

Achtergrondinformatie

2 Timotheüs 3:1-9

Vers 1 Paulus gaat met deze verzen verder met het onderwerp van het vorige hoofdstuk: de dwaalleraars. Hij wil Timotheüs met deze brief bemoedigen, maar hij is ook realistisch. De tijd die komt zal zwaar zijn. Niet alle dwaalleraars zullen tot inzicht komen (2:26). Er zullen er juist ook velen zijn die verharderen in hun zonde en zich uitleven in het kwaad. Timotheüs moet dat weten zodat hij zich er op kan voorbereiden.

Met de uitdrukking 'de laatste dagen' krijgen deze verzen een eschatologisch perspectief: het spreekt over de eindtijd. In Handelingen 2:17 laat zien dat deze laatste dagen begonnen zijn met de uitstorting van de Heilige Geest. Het is de tijd van Pinksteren tot Wederkomst. In 1 Timotheüs heeft Paulus hierover ook al geschreven (zie 1 Tim. 4:1).

Vers 2-4 We vinden hier een 'lijst van ondeugden'. Zie ook Romeinen 1:29-31 en Galaten 5:19-21. Heel duidelijk worden de dwaalleraars omschreven. Het valt op dat het verschillende keren over 'liefde' gaat. Dat is een opvallend kenmerk van deze mensen. Ze hebben zichzelf lief (v.2), ze kennen geen natuurlijk liefde (v.3), hebben geen liefde voor het goede (v.3) en zijn meer liefhebbers van zingenot dan van God. Duidelijk is dat de liefde in hun leven gericht is op zichzelf en op een leven waarin zij met hun lusten centraal staan. Voor God en liefde voor Hem is geen plaats. Hiermee gaan ze voorbij aan het leven dat God bedoeld heeft: het liefhebben van God en de naaste. Dat is de kern van deze dwaalleer. In de tijd voorafgaand aan de wederkomst is de mens egoïstisch, trots en kan hij zichzelf niet beheersen. Paulus waarschuwt voor een ik-cultuur waarin alles zozeer draait om eigenbelang dat elk sociaal gevoel ontbreekt. Deze omschrijving houdt ons een spiegel voor: herkennen we het in onze tijd, maar zien we het ook bij onszelf? Deze houding is een ernstig gevaar voor samenleving en kerk!

Voor lasteraars staat in het Grieks 'blasfemisten'. Het is dus niet alleen het belasteren van mensen maar ook van God. Voor achterklapper of kwaadspreker wordt het woord 'diabolos' gebruikt. Hiervan is het woord 'duivel' afkomstig. Het betekent letterlijk 'tussenwerper', denk bijvoorbeeld aan een spaak tussen het wiel steken. Zo werkte de duivel in het paradijs en de mens volgt hem na.

Vers 5 Het lijkt met deze mensen allemaal nog wel mee te vallen. Ze hebben een schijn van godsvrucht. Misschien kunnen ze het mooi vertellen maar spreekt hun leven andere taal. In ieder geval weten ze van het Evangelie en van de kracht daarvan. Het erge is dat ze deze kracht verloochend hebben. Met kracht wordt hier de werking van God in het leven van de gelovige bedoeld. Godsvrucht zijn niet alleen wat woorden, het is het echte leven van vroomheid dat door de kracht van de Heilige Geest in de christen zichtbaar wordt. Het is een leven van heiligheid, eerbied, geloof, liefde en toewijding aan God. Je zou kunnen zeggen: precies het tegenovergestelde van wat in vers 2-4 beschreven wordt.

Het is nu precies deze kracht die Paulus en alle gelovigen in staat stelt om te lijden voor het Evangelie. Het is deze kracht die Timotheüs moed geeft om door te gaan met zijn werk.

In het Grieks staat hier voor gedaante of schijn het woord 'morfe'. We horen dat terug in 'matomorfose', gedaanteverwisseling. Uiterlijk gezien kun je dan nog wel een christen heten, maar het is des te geraffineerder, zie Mattheüs 7:15 en 21. Deze mensen zeggen God te kennen, maar de Geest werkt niet in hun leven. Ze verloochenen dit zelfs, ze verharden in het kwaad, ze keren zich bewust van God en Zijn Geest af. Daarom krijgt Timotheüs ook de opdracht zich van hen af te keren. Het kan goed zijn dat het hier de betekenis heeft van buiten sluiten uit de christelijke gemeenschap, in de ban doen. Het gaat om mensen die zich blijven verzetten, die blijven volharden in de zonde. Hij moet zich er verre van houden. De vermaning aan Timotheüs laat zien dat ook hij reeds rekening moet houden met deze mentaliteit en haar openbaring in bepaalde personen (zie 2 Johannes:10).

Vers 6-7 Timotheüs moet zich verre houden van deze dwaalleraars, iets wat de dwaalleraars zelf duidelijk niet doen. Uit deze verzen blijkt dat zij hun denkbeelden zelfs op hinderlijke wijze aan anderen opdrongen. Paulus verwijt hen dat zij infiltreren in de huizen om daar de 'vrouwtjes' in te palmen. Met 'huizen' worden hier grotere woningen van welgestelde christenen bedoeld. Er was ruimte in hun huis om gemeenteleden te ontvangen en blijkbaar bestond er een vorm van huisbezoek die makkelijk misbruikt kon worden. De religieus geïnteresseerde vrouwen waren misschien naïef en daarmee een makkelijke prooi voor deze dwaalleraars. Wellicht waren ze ook gevoelig voor mannelijke aandacht en konden de dwaalleraars hen met vrome woorden voor zich winnen. Ze raken gevangen, in hun ban. Heel bewust richten de dwaalleraars zich tot deze makkelijk te beïnvloeden vrouwen. Het is een kwetsbare groep, ook vanuit hun verleden (ze zijn met zonden beladen). Ze zullen op deze manier ook nooit tot inzicht komen. Deze vrouwen moeten juist door de gemeente beschermd worden in plaats van door deze dwaalleraars verleid te worden. Het laat zien hoe geraffineerd de dwaalleraars te werk gaan.

Vers 8-9 Volgens de Joodse overlevering heetten de twee hoofdtovenaars in Egypte Jannes en Jambres. Zij keerden zich tegen Mozes (zie Ex. 7:8-13). In de Joodse geschriften zijn deze mannen kernsymbolen geworden van de tegenstand tegen Gods waarheid. We vinden hun namen niet in de Bijbel, maar het lijkt erop dat Timotheüs en de anderen hun namen wel kennen. Timotheüs moest voor deze twee mensen op zijn hoede zijn en wij eveneens. Ze gaan in tegen de waarheid en hebben een verdorven gezindheid. Hun denken en hun geest is niet gezond maar verdorven. Daarom kan ook alleen God en Zijn Woord hen tot erkenning van de waarheid brengen. Wat het geloof betreft zijn ze verwerpelijk. Ze hebben geen deel aan het echte zaligmakende geloof.

In het laatste vers klinkt een bemoediging door. Hoe geraffineerd hun werk ook is, hoe veel mensen ze ook proberen te verleiden, het zal openbaar komen. De waarheid – Gods waarheid – komt aan het licht. Dan zullen zij als dwaalleraars ontdekt worden en zal het voor ieder duidelijk zijn dat het slechts dwaasheid is. Timotheüs zal er zijn best voor doen om de dwaalleer nu al aan het licht te brengen. In ieder geval zal deze grote openbaring ook plaatsvinden bij de wederkomst van Christus. Dan zal de scheiding definitief zijn en zal voor elk mens zichtbaar worden of ze Hem als hun Zaligmaker ontmoeten of niet.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

-

De antwoorden op deze vragen zijn in uitgebreide vorm terug te vinden in bovenstaande achtergrondinformatie, maar bij elke vraag geven we hieronder de kern weer.

1.

-

2.

Het is een waarschuwing voor de tijd die komt. Goed om daarop voorbereid te zijn. Je moet dan weten wat die tijden inhouden en hoe jij je kunt wapenen voor die zware tijden.

3.

- a. De gemeenteleden hadden liefde voor elkaar, ze zorgden voor elkaar, ze hadden als gemeenschappelijk, ze kwamen steeds samen en dienden samen de Heere. Er ging wat van de gemeente uit naar de wereld om hen heen.
- b. Ze hebben zichzelf lief. Ze hebben niet het goede en de goede mens lief. Ze hebben de wellust, de zonde, lief.
- c. Zelfliefde zie je overal: het is jezelf op de eerste plek zetten en alleen gericht zijn op wat goed is voor jou en wat je zelf fijn vindt. En de liefde voor de zonde hangt daarmee samen, ook dat is uiteindelijk gericht op je eigen genot.
- d. Ook daar zijn we zondige mensen die gericht zijn op zichzelf. Maar als het goed is, leren we dat af en hebben we de Heere en elkaar lief. Maar het is en blijft een zondige, gebroken wereld.
- e. *Persoonlijk.*

4.

Narcissus is helemaal vol van zichzelf, hij heeft alleen zichzelf lief. Beeld voor die dwaalleraars uit 2 Timotheüs 3.

5.

- a. *Persoonlijk.*
- b. Om een afkeer te hebben van deze mensen. Om er ver bij vandaan te blijven en zich niet met hun zondige leven in te laten.
- c. Dat je uiteindelijk – na veel gesprekken en waarschuwingen – ook afstand mag nemen van deze mensen om niet met hun zonden besmet te worden.

6.

- a. De vrucht van de Geest.
- b. De Geest zorgt ervoor dat deze vrucht komt in het leven van elke gelovige. Het is dus niet iets wat je zelf voor elkaar moet krijgen, het is iets wat komt als je verbonden bent met de Heere Jezus.

7.

- a. *Persoonlijk.*
- b. Het is verschrikkelijk voor de goddelozen, zij die God niet kennen. Maar het is heerlijk en een grote troost voor de gelovigen. Zij zullen met eer en heerlijkheid gekroond worden, terwijl de ongelovigen het eeuwige vuur wacht.
- c. *Persoonlijk.*

Slotopdracht

-

Schets 6 – Vasthouden aan het Woord

2 Timotheüs 3:10-4:5

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Apparatuur om het filmpje op www.abcvanhetgeloof.nl te bekijken (vraag 6).
- Materiaal voor een creatieve verwerking (alternatieve opdracht bij slotopdracht).

Opening

- Te lezen bijbelgedeelte:
 - ✓ 2 Timotheüs 3:10 – 4:5
 - ✓ Openbaring 22:12-22
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ Nederlandse Geloofsbelijdenis, art. 5
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 19:4 en 6
 - ✓ Psalm 119:7 en 8
 - ✓ Psalm 45:1 en 2
 - ✓ Heugelijke tijding
 - ✓ Uw Woord is een lamp
 - ✓ Roept uit aan alle stranden
 - ✓ Spreek Heer', want ik luister
- Gebedspunten:
 - ✓ Dank de Heere voor Zijn Woord dat wijs kan maken tot zaligheid.
 - ✓ Vraag om de hulp en leiding van de Heilige Geest bij het bestuderen van het Woord.
 - ✓ Bid om de uitbreiding van Gods Koninkrijk wereldwijd.
 - ✓ Bid voor vervolgte christenen, dat zij (en wij) volharden in het geloof.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

1. Welke oproep doet Paulus aan Timotheüs?
2. Welke waarde heeft Gods Woord voor jou?

Alternatieve (start)opdracht

- Praat met de jongeren door over bijbellezen. Zie <https://www.abcvanhetgeloof.nl/gods-woord#verwerking> voor vragen en tips.
- Je kunt de slotopdracht ook verder creatief verwerken in een schilderij, collage of handlettering.

Achtergrondinformatie

2 Timotheüs 3:10-4:5

Vers 10-12 Paulus wijst Timotheüs een andere weg. Hij moet niet de dwaalleraars volgen maar gaan in het spoor dat Paulus hem gewezen heeft. En dat is ook wat Timotheüs steeds gedaan heeft. Het is dus een aansporing om door te gaan op de goede weg. Het gaat hier over de navolging. Zie hiervoor ook Fil. 2:17; 1 Kor. 4:126; 1 Kor. 11:1. Let er op dat wie Christus leert volgen Hem in alle zaken leert volgen die hier beschreven staan.

Lijdzzaamheid heeft zowel de notie van volharding als van geduld. Een mens die anderen vermaant moet zichzelf tot voorbeeld kunnen stellen. Paulus kan oproepen om hem te volgen omdat hij weet door genade een volgeling van Christus te zijn. Het gaat daarin niet om de voetstappen van Paulus maar van Christus. Zie ook Mark. 8:34.

Dat Paulus een volgeling van Christus is, blijkt wel uit het feit dat hij vervolgd wordt. Hij lijdt om Christus' wil. De steden die hier genoemd worden heeft Paulus bezocht tijdens zijn eerste zendingsreis (Hand. 13-14), voordat Timotheüs met hem mee op reis ging. Lystre was de woonplaats van Timotheüs, dus waarschijnlijk heeft Timotheüs wel geweten van de vervolging. Paulus vertelt hem hier dus niets nieuws. Paulus wijst op Gods bewaring in dit alles, ook al heeft het lijden zijn sporen nagelaten. Dit lijden zal het deel zijn van ieder die een volgeling is van Jezus Christus.

Vers 13 Hier wijst Paulus weer op de dwaalleraars. Ze zullen niet zomaar stoppen, in de zonde zit altijd progressie. Zie Jak. 1:14-15 en Openb. 22:11.

Vers 14-17 Opnieuw roept Paulus Timotheüs op om bij het vast Woord van God te blijven. Dat is de boodschap die Paulus steeds verkondigd heeft. Dat is wat Timotheüs van jongs af aan gehoord heeft. We mogen hierbij denken aan het onderwijs dat hij van zijn moeder en grootmoeder gekregen heeft (1:5). Met de heilige Schriften wordt hier allereerst het Oude Testament bedoeld, maar de Heilige Geest heeft ons ook het Nieuwe Testament als Heilige Schrift gegeven. De brieven van de apostelen werden allen in de gemeente gelezen en daar werden alleen de Heilige Schriften gelezen, zodat zij hetzelfde gezag ontvingen als de Heilige Schriften. Zie Kol. 4:16 en Openb. 22:18-19. Dit Woord is het dat wijs kan maken tot zaligheid. De Schrift heeft de kracht om lezers tot geloof te brengen. Dit in tegenstelling tot de dwaalleer die alleen maar dwaasheid is en tot goddeloosheid leidt. Woord en geloof gaan samen. De Heilige Geest gebruikt het Woord om het geloof te werken en versterken.

In vers 16 wordt duidelijk de inspiratie van de Heilige Schrift geleerd door de Heilige Geest. Andere vertalingen lezen hier 'elk van God ingegeven schriftwoord'. We moeten deze vertaling afwijzen omdat ze de mogelijkheid openlaat dat er ook niet van God ingegeven schriftwoorden zouden zijn. We zien altijd weer het streven om uit te maken wat wel en wat niet het Woord van God is. Tenslotte houdt men dan een heel klein bijbeltje over en niets aan inhoud. Wie scheurt aan Gods Woord scheurt Christus eruit. Zie ook 2 Petr. 1:20 en artikel 5 van de NGB. Om de Schrift zaligmakend te verstaan is nodig de verlichting van de Heilige Geest.

Paulus benadrukt de autoriteit van heel de Schrift. De Schrift komt van God Zelf en is daarom in zijn geheel nuttig en bruikbaar, als instrument van de Geest.

Vers 17 laat zien wat de bedoeling van de Schrift voor de gelovige in het algemeen en hier voor Timotheüs in het bijzonder is. Het Woord zal hem toerusten om zijn werk goed uit te voeren. Het maakt hem volmaakt geschikt voor het doel dat gesteld wordt. Volmaakt is uit één stuk, ongedeeld zijn. Zie ook Matth. 7:48.

Vers 1-2 Een prediker moet aanhoudend het woord verkondigen, en dan het Woord in al zijn geledingen. Tijdig en ontijdig, dat wil zeggen gelegen en ongelegen, in de kerk en op het werk. Paulus gebruikt hier een stellige vorm om Timotheüs aan te sporen. Hij zet zijn oproep in het perspectief van de komst van de Heere Jezus Christus. Dat is het gewicht dat er aan de bediening van Timotheüs hangt. Christus komt terug en dan zal het oordeel plaatsvinden, voor Timotheüs en voor allen die hem horen. Dat moet hem drijven en daar moet hij zich mee bezig houden. Daarom: preek het Woord! Weerleg, bestraf, vermaan: de bekendmaking van alles wat de Schrift inhoudt – leer, instructie, weerlegging en bemoediging. Daarvoor zal Timotheüs veel geduld nodig hebben.

Vers 3-4 De mensen willen slechts horen wat hen aanstaat, wat voor het vlees aangenaam is. Bijvoorbeeld alleen beloften en niet de bedreigingen of een preek met allerlei nieuwe vondsten of literaire volzinnen. Soms wil men graag horen spreken over de onmacht van de mens maar wil men niet van de eigen verantwoordelijkheid weten. Ook andersom kan het geval zijn. Fabels of mythen wijzen erop dat de mens behoefte heeft aan religie en daarom naar alternatieven zoekt in de godsdienst. Zie hiervoor Spr. 14:12; Jer. 2:13; Matth. 5:19; 1 Tim. 1:4 en 4:7; Tit. 1:14.

Vers 5 Tegenover die dwaalleraars moet Timotheüs stand houden en volharden. Hij moet op zijn post blijven en getrouw zijn werk doen. Dat is het verkondigen van het Evangelie in de gemeente en ook daar buiten, als evangelist. Zo worden ook wij opgeroepen trouw te blijven aan het Woord en op de plek waar God ons roept getrouw ons werk te doen.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

-

De antwoorden op deze vragen zijn in uitgebreide vorm terug te vinden in bovenstaande achtergrondinformatie, maar bij elke vraag geven we hieronder de kern weer.

1.

-

2.

a. *Persoonlijk.*

b. Te volharden, trouw te blijven aan de Heere Jezus, door te gaan met het werk waartoe God hem geroepen heeft. We mogen in zijn spoor gaan, achter de Heere Jezus aan.

- 3.
- a. Dat is het leven van het geloof in de Heere Jezus. Zo'n leven draagt vrucht tot eer van God.
 - b. Wij ervaren heel vaak geen vervolging. Ons leven als christen hoeft niet moeilijker te zijn dan het leven van onze ongelovige buurman.
 - c. Wij zijn zo lauw en slap in het geloof. Ook dat is een verleiding van de duivel. We leven ons leventje en vinden het allemaal wel goed. Terwijl de Heere Jezus vraagt om een leven van radicale navolging!
 - d. Als je eerlijk zegt wat er in de Bijbel staat komt er ook voor ons steeds minder plek in de samenleving. Je wordt raar gevonden, je kunt soms niet de baan krijgen die je graag wilt, enz.

- 4.
- a. *Persoonlijk*
 - b. Heel Gods Woord is de waarheid. We mogen geen stukjes daaruit verwijderen. Het is van a-z openbaring van de levende God.
 - c. Het uiteindelijke doel is dat we door het onderwijs uit Gods Woord volmaakt zijn, toegerust om volmaakte werken te doen. Tot eer van God!

- 5.
- a. –
 - b. Het woord apocrief komt uit het Grieks en betekent verborgen. Met apocriefe geschriften worden religieuze teksten bedoeld die niet tot de officiële bijbelteksten (canon) gerekend worden. De meeste zijn ontstaan tussen de tweede eeuw voor en na Christus. De term werd geïntroduceerd door Hiëronymus (ca. 342-420), die er de boeken mee bedoelde die wel opgenomen waren in de Griekse Septuaginta maar niet in de Hebreeuwse bijbel.

Tijdens de Synode van Dordrecht werd uitgebreid gediscussieerd over de opname van de apocriefen in de Statenvertaling. In de eerste druk werden de boeken voorafgegaan door een 'Waerschouwinge aen de lesers, waarin de onwaerachtige, fabeleuse, ende met de Canonijke boecken strijdende saken in de apocriefen' worden opgesomd.

De apocriefen zijn:

3 Ezra
4 Ezra
Tobit
Judith
Boek der Wijsheid
Jezus Sirach
Baruch incl. Brief van Jeremia (Baruch 6)
Esther (apocriefe deel)
Gebed van Azaria (bij Dan. 3)
Gezang in de vuuroven (bij Dan. 3)
Susanna (bij Dan. 13)

Bel en de draak (bij Dan. 14)

Gebed van Manasse

1 Makkabeeën

2 Makkabeeën

3 Makkabeeën

6.

- a. Dan zal iedereen geoordeeld worden. Wie gelooft, ontvangt het eeuwige leven. Maar voor wie niet in de Heere Jezus gelooft, volgt dan de eeuwige dood.
- b. *Persoonlijk.*
- c. Er zijn nog mensen die gered moeten worden. De Heere heeft geduld met ons. Zolang Hij nog niet terugkomt, is er nog genadetijd. Dat kan voor jou persoonlijk zijn, als je Hem nog niet kent als je verlosser. Of anders is het tijd om anderen in je omgeving van deze Zaligmaker te vertellen, met het gebed dat ook zij tot geloof komen.
- d. –

Slotopdracht

-

Schets 7 – Het einde

2 Timotheüs 4:6-22

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Papier, potloden en stiften voor de tekening (vraag 5).
- Apparatuur om het filmpje te bekijken van www.abcvanhetgeloof.nl (vraag 7).

Opening

- Te lezen bijbelgedeelte:
 - ✓ 2 Timotheüs 4:6-22
 - ✓ Numeri 28:1-8
 - ✓ Psalm 22
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ H.C. zondag 22
 - ✓ D.L. 5, art. 9-12
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 27:2, 6 en 7
 - ✓ Psalm 22:11
 - ✓ Psalm 73:12 en 13
 - ✓ Genade groot
 - ✓ Gij zijt waardig
 - ✓ Heer' wat wilt Gij dat ik doe?
 - ✓ Hoog omhoog het hart naar boven
 - ✓ De Heere zegene u en behoede u
- Gebedspunten:
 - ✓ Bid voor christenen die gevangen zitten en moeten sterven omdat ze Jezus volgen.
 - ✓ Bid dat de Heere ons allemaal klaar wil maken voor het moment van ons sterven of Zijn wederkomst.
 - ✓ Vraag of de Heere Jezus spoedig wil komen op de wolken van de hemel.
 - ✓ Dank God dat Hij doorgaat met Zijn werk en dat Hij Zelf Zijn Koninkrijk bouwt.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

1. Wat is Paulus' vooruitzicht?
2. Wat is de les van deze brief voor jou?

Alternatieve (start)opdracht

- Bespreek wat je uit deze brief geleerd hebt over Paulus en over Timotheüs. Je kunt ook in twee groepen uiteen gaan: groep 1 beantwoordt de vraag over Paulus, groep 2 over Timotheüs.
- Zoek samen informatie op over het plengoffer / drankoffer.

Achtergrondinformatie

2 Timotheüs 4:6-22

Vers 6 Paulus gebruikt hier de oudtestamentische offertaal. Zie voor 'drankoffer' of 'plengoffer' Numeri 28 en 29 en Fil. 2:17. Bij Paulus' sterven wordt zijn bloed als een drankoffer uitgegoten op de martelaarsplaats, evenals het drankoffer werd uitgegoten voor de Heere als een offer van dankbare toewijding. Bij dat offer werd wijn uitgegoten als beeld van het zich volkomen weggeven aan God. Paulus zal zijn leven afleggen in dienst aan het Evangelie. Aan de werkwoordsvorm kun je zien dat God de handelende Persoon is. Paulus vertrouwt zich ook in zijn sterven toe aan Zijn God.

Naast het beeld van het offer gebruikt Paulus het beeld van een schip. De trossen worden losgemaakt en het schip kan vertrekken.

Verschillende verklaarders denken dat het vonnis over Paulus op dit moment al was uitgesproken en het alleen nog wachten was op de voltrekking daarvan. Omdat het moment van Paulus' sterven nabij is, was het ook zo nodig om deze brief te schrijven. Als een laatste schrijven aan zijn geestelijke zoon.

Vers 7 Vaker gebruikt Paulus beelden uit de sport. Het beeld van de wedloop vinden we ook in 1 Kor. 9:24-27; Fil. 3:14; 1 Tim. 1:18; 1 Tim. 6:12 en Hebr. 12:1. Hij benadrukt met deze woorden dat hij bezig is geweest met het enige wat werkelijk de moeite waard is om voor te leven. Dat is zijn leven stellen in dienst van God en Zijn Woord. Paulus klinkt hier niet trots of hoogmoedig, het gaat hem niet om persoonlijke eer. Hij heeft – door Gods genade – gedaan wat hij moest doen. Dat waarvoor God hem geroepen had. En dat is precies de aansporing die hij Timotheüs ook geeft in deze brief.

Let erop dat Paulus niet zegt 'ik heb de strijd goed gestreden'. Vergelijk hiervoor ook Rom. 7:24. Hij heeft de goede strijd, de juiste wedstrijd zou je kunnen zeggen, gestreden. In Paulus' leven was de zonde aanwezig. Daar heeft Paulus ook last van gehad. Het is door Gods genade dat hij het geloof behouden heeft en de eindstreep haalt.

Vers 8 Het beeld van een wedstrijd klinkt in dit vers opnieuw door. Wie de wedstrijd uitloopt of overwint, ontvangt een kroon of krans als beloning. Zo mag Paulus zeker weten dat er ook voor hem een 'krans van rechtvaardigheid' is. Je moet hierbij denken aan alles dat de Heere Jezus met Zijn lijden en sterven voor Zijn kinderen heeft verdiend. De genade, vergeving en het eeuwige leven. Die eeuwige heerlijkheid ontvangt elk kind van God op het moment dat de Heere Jezus terugkomt. Hier wordt verwezen naar de oordeelsdag, de dag dat Jezus als Rechter alle mensen zal oordelen. Op dat moment mag een christen die krans uit Zijn hand ontvangen. Ook dat is genade. Paulus bemoedigt Timotheüs door te zeggen dat die krans ook voor hem en voor allen die in waar geloof de Heere Jezus volgen, gereed ligt. Net zoals een sporter zich in de wedstrijd richt op het doel – de overwinning – mag deze bekroning de christen aansporen in de strijd.

Vers 9-13 In vers 9 en 13 maant Paulus Timotheüs aan tot spoed. Hij moet snel komen en ook de nodige spullen voor Paulus meenemen. In het licht van de vorige verzen ziet Paulus er naar uit Timotheüs nog te zien voordat hij sterft.

Demas heeft Paulus in de steek gelaten. Hij verkiest de tegenwoordige wereld boven het leven van de toekomstige eeuw, het eeuwige leven. Hij kiest voor het hier en nu. Vergelijk ook Matth. 13:21. Lukas is nog wel bij Paulus. Omdat Paulus Timotheüs nog graag bij zich wilde hebben voor zijn einde stuurde hij Tychikus naar Efeze om daar zijn werk over te nemen.

De reismantel zou een dikkere jas voor de winter kunnen zijn (zie ook vers 21). Dat Paulus vraagt naar de boeken kan erop wijzen dat hij nog steeds verder wil gaan met zijn werk in dienst van het Evangelie. Zolang de Heere hem hier op aarde de tijd geeft, wil hij zijn werk doen.

Vers 14-16 Waarschijnlijk heeft deze Alexander scherp uitgehaald tegen Paulus tijdens de rechtszitting, zie 1 Tim. 1:20. Is hij dezelfde als in Hand. 19:33? Dat is best mogelijk, daar dat zich ook in Efeze afspeelde.

De eerste verdediging was het voorlopige verhoor tijdens Paulus' tweede gevangenschap. Paulus stond er toen helemaal alleen voor. Hij volgt het onderwijs en voorbeeld van zijn Meester door hier vergeving te betuigen aan hen allen. Zie Luk. 23:34 en ook Hand. 7:60.

Vers 17-18 Mensen hadden hem verlaten, maar de Heere was hem nabij. Paulus grijpt alle gelegenheid aan om het Evangelie te verkondigen. Zie ook Hand. 23:11. Na dat eerste verhoor heeft Paulus nog een tijd door mogen gaan met zijn werk onder de heidenen. Hij zegt nadrukkelijk dat God hem dit gegeven heeft. De muil van de leeuw is een beeld voor groot gevaar, denk aan Daniël en zie ook Psalm 22:22.

Ook voor de toekomst stelt Paulus zijn vertrouwen op de Heere. Let erop dat hij weet dat zijn einde nabij is. Toch spreekt hij over verlossing! Hij zal uit de gevangenis verlost worden en in mogen gaan in Gods Koninkrijk. God zij daarvoor alle eer!

Vers 19-22 Timotheüs moet de groeten overbrengen aan een aantal mensen. Prisca is ws dezelfde als Priscilla. Samen met haar man worden zij vaker in verbinding met Paulus genoemd (Hand. 18). Trofimus is ziek gebleven. Ook Paulus genas niet alle zieken. We mogen bidden om genezing, maar de uitkomst ligt in Gods hand.

In de winter was het reizen in het Middellandse Zeegebied een stuk moeilijker, zowel over land als over zee. Als het Timotheüs dus niet lukte om voor die tijd te komen, zou hij niet 'spoedig' bij Paulus kunnen zijn.

De slotwoorden zijn een rijke zegenwens, voor Timotheüs en alle andere lezers en hoorders van de brief.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

-

De antwoorden op deze vragen zijn in uitgebreide vorm terug te vinden in bovenstaande achtergrondinformatie, maar bij elke vraag geven we hieronder de kern weer.

1.
-
2.
 - a. *Persoonlijk.*
 - b. *Persoonlijk.*
 - c. Dat hij het niet zelf in de hand heeft. Hij wordt geofferd. Iemand anders – in dit geval: de Heere – bepaalt het tijdstip.
 - d. *Persoonlijk.*
3.
 - a. Bij de 'goede strijd' zegt 'goed' iets over de strijd. De strijd waaraan je meedoet is goed.
Bij 'goed strijden' zegt het iets over de manier waarop je strijdt. Dan gaat het erom dat je op de juiste manier bezig bent met die strijd.
Wat Paulus hier zegt, gaat erover dat hij aan de goede strijd meegedaan heeft. Hij spreekt niet over hoe hij gestreden heeft.
 - b. De strijd tegen zijn eigen oude mens, de zonde die nog in hem woont. Hij wil zo graag het goede doen, maar steeds weer is daar die zonde. Steeds weer doet hij het verkeerde. Dat is de strijd waar Paulus – en met hem elke christen – te maken heeft: de strijd tussen de oude en de nieuwe mens.
 - c. *Persoonlijk.*
4.

De Heere zorgt er Zelf voor dat al Zijn kinderen behouden zijn en blijven. Als je in het geloof eigendom van de Heere Jezus geworden bent, mag je ervan verzekerd zijn dat je voor eeuwig gered bent. Toch maakt deze zekerheid je niet passief. Bij het geloof hoort ook het leven uit het geloof. Je wil doen wat de Heere van je vraagt en je strijdt de goede strijd. Je haast je naar de eindstreep, maar je mag ervan verzekerd zijn dat je de kroon ontvangt. Die heeft de Heere Jezus immers voor je verdiend.
5.

Persoonlijk.
6.
 - a. Demas heeft hem verlaten, hij had de wereld lief. Alexander heeft hem veel kwaad gedaan.
 - b. Lukas is bij hem gebleven.
 - c. Voor vervolgte christenen kunnen we bidden, we kunnen hen bemoedigende post sturen.

Voor zendelingen en evangelisten kunnen we bidden, we kunnen met hen meeleven en ook hen een kaartje sturen, we kunnen ons geld geven voor de zending, we kunnen meehelpen met evangelisatiewerk.

Voor predikanten kunnen we bidden en actief meedoen in de gemeente waar we kunnen.

7.

- a. *Persoonlijk.*
- b. –

8.

- a. De Heere geeft het je op het gebed. En door te zijn op de plaatsen waar God Zijn genade schenkt, bijvoorbeeld de kerk.
- b. Elke dag is er de strijd tussen oude en nieuwe mens. Elke dag doen we zonden. We hebben Gods genade en vergeving steeds weer nodig om met Hem te kunnen leven.
- c. –

Slotopdracht

Een mooie opdracht die het geheel van deze brief door de jongeren zelf laat samenvatten.